

Megjelen:
minden vasárnap
Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Nap-utca 42. sz.
Kéziratok
nem adatnak vissza.
Nyílt-téri közlemé-
nyek soronként
30 fillér.

SZOBOSZLÓ ÉS VIDÉKE

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak
helyben házhoz
hordva, vidékre
postán küldve
Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.
Egyes szám ára 18 fill.
Hirdetések
árszabály szerint
közöltetnek.

A párbaj alkonya.

Máris érezteti üdvös hatását a közállapotokra, hogy a demokrácia, ha csak egy személy által képviselve is, bevonult a magyar parlamentbe. A demokrata képviselőt párbajra hívták ki s ő nem ment. Azt mondta a világ előtt a kihívóknak, hogy ő a polgári becsületet előbbre valótnak tartja a lovagias becsületnél, amelyre nem reflektál. Egész közpályáján a párbaj ellen küzdött s hirdetett meggyőződését most nem tagadhatja meg, elveit el nem árulhatja. Ebben a lovagias világban és társadalomban ez a kijelentés egy olyan férfi ajkáról, akire minden valószínűség szerint nagy hivatás vár, nagy bátorság és nagy kockázat volt. Mert vagy uttörővé lesz az illető, vagy mártírrá. Vagy acceptálják állásfoglalását, vagy levonja a konzekvenciát a lovagias társadalom s lehetlenné teszi az illetőt.

Örömmel hirdetjük, hogy az utóbbi eshetőség nem következett be. Ugy látszik, Vázsonyi Vilmos volt az az illetékes férfi, a ki ugyan tetőtől talpig férfi, a kit a személyes bátorság hiányával senki sem vádolhat bár, mégis emelt fővel hirdeti, hogy fegyveres elégtételt se nem ad, se nem vesz, mert előtte, a polgár-demokrata előtt csak a polgári becsület fontos. Vázsonyi eltalálta a szerencsés formát és hangot, melylyel a párbaj ellen a tettek színterére lehet lépni s a közvélemény nagy része, első sorban a sajtó örömmel üdvözlí erőteljes állásfoglalását.

Nem mártír lett tehát Vázsonyi Vilmos, hanem uttörő. Évtizedeken keresztül irtak, szónokoltak a párbaj ellen, de nem párbajozni nem mert senki, a ki valamelyes társadalmi állásra tartott igényt. S most jött egy nagy népszerűségnek örvendő társadalmi és politikai pártvezér aki hirtelenében átlépte a Rubikont s a tulsó partra ért a nélkül, hogy a haja szála is meggömbült volna.

Két hatalmas faktor jött segítségére a demokrata képviselőnek. Az első Vilmos császár, a ki szigora rendeletet bocsátott ki hadseregének tisztikarához a párbaj korlátozása dolgában. Ugyanezt tette a közös hadügy-miniszter is. És rendeletének már is meg van az üdvös hatása. Az osztrák magyar hadsereg tisztikarában fordulnak elő leggyakrabban a legkegyetlenebb párbajok s mert e tisztikar nagy lényező, a társadalmi életben a hadsereg párbajmániája terrorizálta eddig nagy részben a polgári intelligenciát is. Ez a terrorizmus most megszűnik. Itt az ideje, hogy emancipáljuk magunkat a középkori istenítélet alól.

Párbajmánia dolgában a vidék semmivel sem áll hátrább a fővárosnál. Nyakra-főre durrognak a pisztolyok és csörögnek a kardok e szittyá hazában a vidéken is s csak ha valamelyik halva marad a küzdőtéren, akkor

zudulnak fel a párbaj ellen még a legkisebb városkában is. Külömben annyira megszoktuk már ezt a törvényesen védett emberölési kísérletet, hogy szinte vérünkbe vált.

Most érkezett el az ideje annak, hogy emancipáljuk magunkat az intelligens társadalom e súlyos nyüge alól. Csak egy kis akarat kell hozzá s mihamar általánossá válik Magyarországon a mozgalom a párbaj ellen. Mert alig van jóízű és intelligens ember, a ki elvben ne lenne ellensége a párbajnak. Egy a vélemény e kinövésről az egész intelligens polgári társadalomban, nem kell más csak e sok százezer egybehangzó véleményt egy kinyilatkozással tömöríteni.

A törvény, mely a közbiztonság felett van hivatva örködni, lehunyja szemét a párbaj előtt, melynél igazságtalanabb és kegyetlenebb intézménye nincs a modern társadalomnak. Magyarországon olyan emberek csinálják a törvényeket, a kiknek a vérben van a párbaj kultusz, tőlük tehát olyan törvényt, mely a páros viaskodást bünténynek minősíti, évlizedeken belül nem várhatunk. De itt van az egészséges polgári társadalom, mely ha összeáll és megnyilatkozik — kegyelemdőfést fog adni a párbajozásnak. S végük lesz a párbaj drámáknak. A békés családapák nyugodtan inthetik tiszteletre a süldő vagy hivatásos krakelereket, mert ezeknek bealkonyul.

Mozgolódás az ipartestület körében.

A helybeli ipartestület körében hetek óta bizonyos mozgolódás vehető észre, amely oda irányul, hogy a legközelebb bekövetkezendő választásoknál ki akarják buktatni a mostani tisztviselői kart és az ügyek vezetését egy egészen új tisztikarra akarják rábizni.

Ez a mozgalom tulajdonképpen olyan belügye az ipartestületnek, amelylyel foglalkoznunk sem kellene, ha nem tudnánk azt, hogy a mozgalom tulajdonképpen csak forma, amely aatt titkos, be nem vallható czélok és tendenciák rejlenek.

Igy azonban foglalkoznunk kell a dologgal és pedig azért, mert nem engedhetjük meg, hogy az ipartestület tagjai jobb szándékuk ellenére tudatosan megtevéstessenek.

Az ipartestület eddigi előjárása és választmánya teljesen megfelelt a benne helyezett bizalomnak. A testület erkölcsi színvonalát emelte, az ügyeket kifogástalanul intézte s megbízatásának ideje alatt úgy munkálkodott, hogy az ipartestület anyagilag is nagyot haladt előre. Ma már úgy áll a dolog, hogy az ipartestület haladását mindenki elismeri, mert ez a haladás szemmel látható volt a közlebb elmúlt évek alatt. Az ipartestület ezelőtt csak névleg létezett, ma már azonban igen fontos szerve iparügyünk jövő fejlődésének.

Mindez — természetesen — annak az előjárásának az érdeme, a mely három év óta intézi a testület ügyeit.

Azt vártuk volna, hogy ez a haladás arra fogja serkenteni az ipartestület tagjait, hogy az előjárás érdemeit elismerve, oda törekedjenek, hogy a testület

a megkezdett uton tovább is zavartalanul haladjon előre.

De mit latunk?

Azt, hogy néhány jelentéktelen és a vezetésre képtelen egyén most egyszerre frontot csinál az előjárás ellen s minden módon arra törekszik, hogy új tisztikar vezesse a testület ügyeit. Azok, a kik jó közketonak sem voltak, generalisok akarnának lenni. Gyüleseznek, értékeznek, dikoziónak s híveket gyűjtenek a saját zászlójuk alá, azzal a jelszóval, hogy az új előjárás legyen akármilyen, csak olyan ne legyen, mint a mostani; álljon akár kikkől, csak azokból ne, a kikből most áll.

No hát, ez az okoskodás annyira egygyűgyű, hogy mindjárt keresztül lát rajta az ember. A lóláb nagyon is kilátszik. Ezeknek az uraknak nincsen és nem is lehet más czéljuk, mint az uralomra jutás s ha egyszer oda jutnának, üthetné a kő a testület ügyeit, mert ők a komoly munka helyett minden valószínűség szerint csak magukban gyönyörköd-nének.

Ezt a kísérletezést azonban a józanabb nagy többségnek meg kell akadályozni, mert a testület vezetéséhez nemcsak beteges ambíció kell, hanem komoly képesség is.

Az értelmes iparosok ne engedjék magukat félrevezetni, hanem tartsanak ki a jobb irány mellett. Ne engedjék azt, hogy a testület vezetésében önző, képtelen egyének játszák a főszerepet, hanem bízzák rá a vezetést az eddigi előjárásra és választmányra. Azok pedig, akik most a testület körében viszályt, harcot akarnak felidézni — jobb lesz, ha leszerelnek és nem játszanak bujkálósdit, mert akármilyen maskarát csinálnak is magukból, jól ismeri őket mindenki.

A nemsokára bekövetkezendő választásoknál a testület érdeke a fődolog, nem pedig az, hogy valaki hivatalra tegyen szert.

Ezt akartuk egyelőre elmondani, előre is jelezvén, hogy erre a dologra — ha szükség lenne rá — alkalmaslag még visszatérünk.

Gimnázium Hajdu-Szoboszlón.

A polgáriiskola Magyarországon nem vált be, s így most már kétségtelen, hogy annak fejlesztését és szaporítását maga a közoktatásügyi minisztérium sem fogja forsírozni.

A mult heteken egy nagy szakértekezlet tartott Budapesten a polgáriiskolák ügyében, amely beható tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a polgáriiskolákat hét osztályúvá kifejlesztetni czéltalan és nem ajánlatos, mert a hét osztályu polgáriiskola ugy sem nyújt a tanfolyam hosszadalmas voltával arányban álló előnyöket a végzett növendékeknek.

Ez az értekezlet annál fontosabb, mert jelen volt ott maga a közoktatásügyi miniszter is.

Ugyanez a szakértekezlet megállapította a statisztikai adatok alapján azt is, hogy a növendékek nem veszik igénybe a polgáriiskolák felsőbb osztályait, ugy, hogy a létszám az ötödik osztályban már minden iskolában elenyésző csekély.

Ezenkívül szóba került az is, hogy a törvényhozás és a hadügyminiszter valószínűleg

azon az állásponton vanaak, hogy a polgáriiskola hét osztályt végzett növendékei számára nem adnák meg az egyéves önkéntességi kedvezményt.

Ilyen körülmények között lehetetlen volt tehát az intézmény tovább fejlesztésére gondolni, hanem meg kellett elégedni egy olyan modus vivendivel, amely az adott viszonyok között alkalmas arra, hogy úgy az érdekelteket, mint a nagy közönséget egyelőre megnyugtassa.

Az értekezlet megállapodása tehát az lett, hogy a polgáriiskola maradjon négy osztályú csonka intézmény, s hogy a hét osztályúvá való fejlesztés terve ejtessék el.

Ez magyarul mondva azt jelenti, hogy a polgáriiskolai intézmény csődje bekövetkezésében van.

A hét osztályú polgáriiskolának, a köztisztviselők minősítéséről szóló törvény megfelelő revíziója nélkül alig lett volna értelme, a négy osztályú polgáriiskolának azonban a dolog természetéből kifolyólag még kevesebb a létjogosultsága.

Be is látják ezt mindenütt, s ma már ott vagyunk, hogy kezdünk gondolkozni egy más, megfelelőbb tanintézet létesítéséről.

Ez pedig nem lehet más, mint a gimnázium.

Örvendetes jelenség az, hogy e tekintetben városunkban is egy igen életrelvő mozgalom van keletkezésben.

Az tervezetük ugyanis, hogy a mostani polgáriiskolát át fogják alakítani államilag segélyezett négy osztályú gimnáziummá.

Ez a mozgalom azért nagyjelentőségű, s azért biztat sikerrel, mert olyanoktól indul ki, akik ezt a tervet minden körülmények között meg is tudják valósítani.

A gondolat ma már annyira megérett, hogy a legnehezebb része, a város részéről való pénzbeli hozzájárulás lehetősége is csaknem teljesen biztosítva van.

Mi őszintén óhajtjuk, hogy ezt a törekvést siker koronázza, óhajtjuk pedig azért, mert meg vagyunk győződve róla, hogy egy négy osztályú gimnázium igen nagy előnyére volna városunknak.

Epen ezért mi lelkes és buzgó szószólói leszünk mindenkor ennek az eszmének s figyelmeztetjük előre is városunk lakosságát, hogy ennél fontosabb és nagyobb jelentőségű közügy régen várt megoldásra.

Köszönet a kedvezményezőknek:

Siker koronázza törekvésüket.

A Hajdumegyei Takarékpénztár közgyűlése.

A Hajdumegyei Takarékpénztár ma egy tartotta meg évi rendes közgyűlését, a részvényesek élénk érdeklődése mellett.

Adler Samu elnök üdvözlően a közgyűlésen megjelent részvényeseket, bejelenti, hogy 48 részvényes által 255 részvény tételenyeztetett le, s így a közgyűlés határozatképes. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére Hetey Ignác intézeti titkárt, annak hitelesítésére pedig Dr. Grósz Adolf és Olah Miklós részvényeseket kérte fel.

Majd felolvastatta a lapunk mult heti számában is közölt igazgatósági jelentést, mely egész terjedelmében elfogadtatott, a betérjlesztett számadásokkal együtt.

A tisztviselői fizetésekre nézve többek hozzájárulása után elfogadtatott az igazgatóság indítványa,

amely szerint az alapszabályilag meghatározott jutalekokon kívül:

a főkönyvelő fizetése évi	2600
a pénztárnok „ „	2200
a első segédkönyvelő „ „	1400
a második segédkönyvelő „ „	1200

koronában állapított meg

Ennél a tárgynál különben élénk vitát idézett elő az a körülmény, hogy a közgyűlés nem találta méltányosnak azt, miszerint az általános fizetés emelése mellett a vezérigazgató, aki az intézetért legtöbbet teszen és legtöbbet dolgozik — kihagyatott a számlából. Kovács Gyula országgyűlési képviselő indítványára egyhangulag elhatározta tehát a közgyűlés miszerint utasítja az igazgatóságot, hogy a vezérigazgató fizetésének felemelése tárgyában rövid idő alatt adjon javaslatot.

A Hajdumegyei Takarékpénztár egyébiránt ez alkalommal a mult évről is olyan eredményt mutatott fel, amely az intézet folytonos haladásáról és mintaszerű vezetéséről teszen bizonyosságot.

Az osztalék részvényenként 35 koronában állapított meg, amelyet febr. 1-től kezdve fizet ki az intézet.

A Hajdumegyei Takarékpénztárral egyesült Önszegélyező szövetkezet is ugyanekkor tartotta meg évi rendes közgyűlését.

Elnök Adler Samu megnyitván a szövetkezett közgyűlést, bejelentette, hogy a közgyűlésen 34 tag van jelen, 1002 törzsbetéttel. A közgyűlés tehát határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésére Hetey Ignác titkárt, annak hitelesítésére pedig Rex József és Sturecz János tagokat kérte fel.

Ezútan a lapunk mult heti számában is közölt igazgatósági jelentés felolvasatván, az a betérjlesztett számadásokkal együtt egyhangulag elfogadtatott.

Majd a felügyelő bizottságot választotta meg a közgyűlés, melynek tagjain 3 évi időtartamra: Pénztáros István, Fehér Gábor, Dr. Molnár Gyula és Aufberger Bernát választattak meg.

Az önszegélyező szövetkezet számadásai is azt mutatják, hogy ez az intézmény évről-évre kedveltebb lesz a közönség körében, s hogy már eddig is bámulatos az az eredmény, amelyet a szövetkezet elért.

Szóval a Hajdumegyei Takarékpénztár egész üzletmenete az intézet folytonos haladásáról és virágzásáról teszen bizonyosságot, a melyet ez alkalommal is teljes megnyugvással vettek tudomásul az intézet részvényesei és az összes érdekeltek.

A közgyűlés befejeztével Adler Samu vezérigazgató ebédet adott, a melyen a főoktelepek vezetőivel együtt 24—26 meghívott vendég vett részt. Az ebéden ott láttuk városunk közéletének majdnem minden vezetőit. Az előkelő társaság szíves vendéglátás mellett a késő esteli órákig maradt együtt. Felesleges mondani is, hogy a pohárköszöntők egymást érték s hogy a díszes társaság a lehető legkellemesebben találta magát s ugyanilyen hangulatban oszlott szét.

H I R E K.

— Kovács Gyula országgyűlési képviselő a héten Budapestre utazott, hogy a képviselőház gyűlésein részt vegyen.

— A járási székhely február hó elején végre valahára átköltözködik hozzánk Szoboszlóra, mert Rázsó Gyula alispán sürgetőleg felhívta Nábráczky István főszolgabíró, hogy a járási székhely átköltöztetése iránt azonnal intézkedjék Nábráczky István főszolgabíró és Ludán Géza szolgabíró a héten itt jártak nálunk, hogy a hivatal számára helyiséget bereljenek. A főszolgabírói hivatal egyelőre a Borók-féle házban lesz elhelyezve.

— A kaszinói választmány a mult-héten gyűlést tartott, melyen a választmány csaknem mindegyik tagja megjelent. A közgyűlés jegyzőkönyve hitelesített. A régi hírlapok ismét megrendeltettek. Új lap lesz a Kossuthpárt hivatalos lapja a »Budapesti Friss Újság« és a »Budapesti Szemle« című tudományos folyóirat. A háznagy különböző jelentései tudomásul vétettek. Új tagokul feltrétek egyhangulag: Czeglédy József, Ádám Samu, Márton József birtokosok, Geyzer János r. cath. tanító és ifj. Schiffer József kereskedő.

— A korszoiyegyletre az idén nagyon rossz napok jartak, mert ide-stova elmúlik a tél, a nélkül, hogy jég lett volna. Sajnáljuk is ezt a jégspört kedvelő, akiknek nem volt alkalmuk arra, hogy naponként kimulassák magukat a jégen. A jégspört hiánya okozta azt is, hogy

társadalmi életünk most nem volt olyan élénk, mint a mult télen. Pedig felférne, mert annyi unalmas napunk van így telnek idején, hogy meg a legkisebb szórakozás is ünnepszáma megyen.

— Az uri műkedvelő előadásról hallgat a Krónika, pedig a közönség nagyon érdeklődnek az előadás iránt. Ajánljuk ezt a rendezőség figyelmébe.

— A kiállítás. A városunkban rendezendő gazdasági kiállításról még mindig nem lehet tudni semmit, pedig a közönség nagyon érdeklődik az iránt, hogy lesz e hát belőle valami. Az érdeklődők a Hajdumegyei gazdasági egyesület titkári hivatalához forduljanak kérdésökösedeikkel.

— A 2-ik temetkezési egylet tegnap tartotta rendes évi közgyűlését a Hajdumegyei Takarékpénztár helyiségében, amelyen mint hatosági kiküldött Pénztáros István főjegyző volt jelen. Elnök Adler Samu bejelenti, hogy az egylet tagjai közül az elmúlt évben 21 tag természetes és 1 tag erőszakos halállal mult ki. Az egylet vagyona 1902. január 1-en 4626 korona 71 fillér. Az egylet vezetőségének megbízatási ideje lejárván megválasztották elnöknek Adler Samu, alelnöknek Hetey Ignác, jegyzőnek Erdős Lajos, pénztárnoknak Nagy Gábor, ellenőrnek Csizsar András, Valasztmányi tagoknak: Horogh Samu, Marton Mihály, Kerekgyártó Andras, D. Császai János, Szabo Sándor, Szilágyi Balint, Petermann Imro, Herczeg János, Harsányi György.

— Táncmulatság. A polgari olvasó-kör folyó 1902. évi február hó 2-án a Bika vendéglő nagytermében, saját könyvtára javára zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté este 6 órakor. Beleptidj személyenként 1 korona, családjegy 2 korona 40 fillér. Felülfizetésekköszönettel vétetnek és hírlaplíng nyugtáztatnak.

— Iskolalátogatás lesz a héten az ev. ref. elemi iskolákban. Az iskolalátogatást Padrah Sándor kir. közjegyző és Simon Károly hadházi tanító teljesítik.

— A vörheny járványszerűen kezd fellépni a város területén, úgy, hogy a mult héten több halállal végződő eset fordult elő. Figyelmeztetjük a tanítókat, hogy a gyermekek egészségi állapotát kísérjék figyelemmel s az általuk tapasztalt állapotokról pontosan informálják felettes hatóságukat.

— Az erdő vágása javában folyik, csak az a baj, hogy a tönkők kiszédésére nincsen elég vállalkozó.

— A róm. cath. kántor-tanító lak átépítését óhajtvá várja a város egész közönsége, mert ez a rozszant kinézésű épület valósággal disztelensége a belvárosnak és akadály a utcái közlekedésnek. Kíváncsiak vagyunk rá, hogy miért késik olyan soká a várva-várt átépítés, holott a város a maga részéről régen elintézte már ez a kérdést.

— Az iparos olvasó-kör ma d. u. 2 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését az ipartestület házában.

— Difteritisz eset fordult elő a héten az egyik leányiskolában. Figyelmeztetjük és kérjük a hatóságot, hogy legyen gondja erre a dologra s veszély esetén idejekorán zárassa be az iskolákat, mert az első a gyermekek egészsége.

— A város étvágya a mult évben. A mult 1901. évben közfogyasztásra 858 drb. szarvasmarha, 842 drb. sertés és 1908 drb. juh, az az összesen 3608 drb. állat vágatott le. Viszonyítva-e szám az előző évben 3092 drb. közfogyasztásra levágott állathoz, a többlett 1901. évben 316 drb. állat volt.

— Sorozás. Az idei fősorozás márczius hó 8-ik napján tartatik meg.

— Betöréses lopás. Mult évi december hó 29-én, este 7 óra körül, Harsányi Balint tanyai lakosnak a kárára betöréses lopást követtek el. A tettesek a padra járó ajtót kifeszítették s onnan 3 párna tollat és 7—8 knyi sertés húst vittek el. A Fodor Imre és Dekány József csendőrök által bevezetett nyomozás folytán kiderült, hogy ezt a betöréses lopást a legutóbb is 8 hónapig. börtönben volt Váci Sándor, ennek fia Lajos, leánya Julianna és Dóri Lidi bukott nő követtek el. A tettesek a sertés húst megették, a tollat pedig eladták itt helyben, 16 koronáért. Schléssinger Lajos tollkereskedőnek. A 3 párnahajat Váci Lajosnál találták meg a csendőrök. Jellemző a betörőkre nézve az, hogy azon a napon, amikor a betörést elkövettek, Váci Lajosnak a fia halva feküdt. Ez azonban nem zavarta az elvetemedt apát. A betörő kompiát a csendőrség átadta a büntető bíróságnak.

— **Tavaszi állatvizsgálat.** A tavaszi állatvizsgálatok rendszeres és egységes foganatosítása érdekében a földművelésügyi miniszter, egy egészen új — az eddigiektől eltérő vizsgálati rendszert dolgoztatott ki és lejtett életbe, a mely a mellett, hogy sokkal könnyebben kivihető az előbbinél, még azért is becses, mert a tavaszi állatösszehajtásnál előforduló esetleges fertőzések, az újítás szerint már csak azért is ki vannak zárva, mert az állatoknak a megvizsgálás céljából egy közös területre való tömeges összehajtása nincsen megengedve. Az új rendelet szerint a lovak (számár és ö-zver is) megvizsgálására a község belterületének nagyságához és külterületén levő tanyak számához és távolságához képest megfelelő számú és fekvésű vizsgálati helyek jelölendők ki; ellenben a többi állatok megvizsgálásánál rendszerint csak az illető udvarokban való kihajtásra kell szorítkozni. Azon állatbirtokosok a kik lovaikat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezetni nem kívánják, a községhez ezt írásban bejelenteni tartoznak és állataikat saját költségükre a vizsgálatra illetékes állatorvos által 8 napon belül megvizsgáltatni tartoznak. Azon állatbirtokos, a ki külön állatorvost tart, nem tartozik lovaival a tavaszi haszonállat vizsgálat alkalmazásával a kijelölt vizsgálati helyre elővezetnie. A havi vak kanczák fedeztetése szigorúan tiltatik, felszemű, de nem havi vak kanczák csak állatorvosi bizonyítvány mellett fedeztethetők meg. A tavaszi lovak szemle alkalmával végzett ilyen vizsgálat és az erről kiadott igazolványért a kir. állatorvosnak 1 kor. díjazás jár.

— **A nyulak tömeges pusztulása.** Vadász körökben nagy az elkeseredés a miatt, hogy kevés nyul kerül a puska végére, mert az néhány hét óta tömegesen pusztul. Erdőkben, bokros utfeleken, kazlak lövédekben, de a szántóföldeken is, sokszor párjával hever az oszlásnak indult döglött nyul. Gerő Dániel kir. állatorvos az idén 4 esetben végzett boncolást az elhullott nyulakon és minden esetben igen nagyfokú májmételey kört állapított meg halál okául. Az állatorvos véleménye szerint az esős, nedves időjárás az oka a mételey szaporodásának, a melyeket a nyulak bőségesen vehetnek fel a különböző tápszerrel.

— **Házassulók kihirdetése.** A m. kir. anyakönyvi hivatalnál a következő házassulandók önnak kihirdetve.

Völegény:	Menyasszony:
K. Toth Ferencz	Gáli Julianna
Szabó Lajos	Végh Eszter
Vágó Lajos	Toth Erzsébet
K. Nagy Lajos	Kovács Julianna
Szabó István	Radács Rozália
Czeglédi János	R. Nagy Vilma
Végh Antal	Török Margit
M. Kovács Sándor	Török Amália
Sári Péter	Magyar Zsófia
Marton Károly	Csiszar Julianna
Hegedűs Gábor	Domokos Erzsébet
Makai Mihály	Kiss Etelka
Gáli Sándor	Szölösi Margit
Balla Elek	Végh Eszter
Végh Antal	Ke eskés Maria
Szilágyi János	Duro Eszter
Juhász István	Szabó Eszter
Kiss Gábor	Kiss Erzsébet
Nánási Lajos	Szoboszlai Zsófia
Varga Sámuel	Nagy Zsófia
Herczeg Lajos	Kovács Margit
Takács István	Silye Lidia

— **Fadhallah ezredes Arabiában.** Megirtuk annak idején, hogy Fadhallah Mihály ezredes, a babilnai ménesintézet vezetőjét a földművelésügyi miniszter azzal bizta meg, hogy hosszabb utat tegyen Arabiában tenyészlóvak vásárlása végett. Az ezredes jelentése most érkezett meg a minisztériumba és sok érdekes részletet foglal magában. Fadhallah november 2-án indult el Damaskusból 16 emberből és 17 állattal álló karavánnal. Ötnapi lovaglás után akadtak az első beduintörzsre. A beduintörzs vendégszeretettel fogadta a magyarokat s lovaikat megmutatta. Majd a Hadad törzsre akadtak az utasok. Lovaikat ezek vad iramokban vonultatták föl, amint náluk szokás. Egy kútnál meg a Mheditörzs tanyázott. Ennek a törzsnek hatalmas loányaga van, az ezredes azonban, élénk sajnálatára, a törzs lovaival nem láthatta, mert a törzs most háborút visel s hétszáz lovak a csatasíkon van. Az Eufrát folyó balpartján több törzsrel látogattak meg a magyarok és e hónap elején érkeztek Bagdadba. De mielőtt a karaván odaért, sok nélkülözést szenvedett. A sivatagi kutakból a vizet kimérték az arra járó beduinok. A szomjuság állatot embert egyaránt kintzett. Huszonnégy óráig gyötört szomjuságban volt részük, s végre is az elcsigázott karavánnak hat teve szállította tíz órányi távolságot a vizet. A nappali hőség 24—28 fokos, az éjjeli két fokra szállott, utközben a sivatag homokfelhője lepte

el az utasokat, olykor még a sátrakban is éjjel újnyi vastag homoktakaró borult rájuk. Ezek elléne is a karaván egészséges. Fadhallah nagy elismeréssel szól a török kormány előzékenységéről. Nyolcz török katonára egy tiszt vezetésével kíséri őket. A közbiztonsági állapotokra nagyon panaszodik Fadhallah, s azt írja, hogy Arabiában egymást evik a kóborló rabló csapatok.

— **Szobatüz** Deme Mihálynak a tanyáján, Vácsi Gabor majorosnak a lakásában a héten gondatlanságból tűz támadt, melynek következtében a szoba butorai megégték. A kar jelentéktelen, mert az épületek baja nem esett.

— **A tél.** — úgy látszik — enyhén megyen el, mert ha fagy is éjelenként, nappalra mindig megnyílt az idő. Most már csak utófelre lehet kilátásunk, mert Pál napja tegnap már elmúlt.

— **Egy ur,** Nansen és Holab Emil munkájának az elővászása után a héten nagyot és merészet gondolt; a Libagáton keresztül akart hatolni kalucsnisz cipővel. Barátai le akarták beszélni ez istenkísértő nyaktörő merész vállalkozót, de ez hajthatlan maradt az utolsó pillanatban azonban mégis meggondolta a dolgot és visszalépett, bár sajnálkozva kijelentette, hogy ha az idén nem is, de jövő télen mégis csak neki fog vágni a terra inkogitának, elvégre is nőlen ember, nincsen sok veszíteni valója.

Közzgazdaság.

Mutatvány Gerő Dániel kir. állatorvosnak a budapesti „Állatorvosi lapokban“ megjelent szakezikeiből.

A keh-elállításról.

A magyar nép hazájának sajátos visznyai, geográfiai fekvése miatt már ős idők óta fogva a földművelésre, az állattenyésztésre, legfőképpen pedig mint harczedvelő nép a lótenyésztésre volt utalva. Mint ilyen már gyermekkorától fogva megtanulta a lóval való bánásmódot, kiismerte annak minden csinját binját és ha nem is áll Nagyváthy János uramnak azon följegyzése, hogy: „Eleink gyalog nem is tudták járni, szepapaink pedig királyt is lóháton vászoltak és lóháton tartották az országuk gyűléseit“ — mégis kétségtelen, hogy a magyar nép egy állatjával sem, foglalkozott annyit és oly szeretettel, mint épen a lóval.

A harczbavágató aranyos leventéktől kezdve a futó betyárig a büszke oligarkától a köznemes, vagy a röghöz kötött, lovat csere-berelő jobbágyig mindenütt otthon volt a ló.

Máig természetesen nagyott változott a világ, az aranyos leventék, a futó-betyárok talán oligarkák is mind letűntek a föld színéről és az elfinomodott angoltelivért lovagló kékvérű urlovason kívül, magyar lovas típusnak megmaradt a hétköznapi mindenféle zsírral és hajjal megkent magyar lókupez.

A statisztikából tudjuk, hogy Európa egy országában sem tárgyal a bíróság a ló adas-vételből kifolyólag annyi pert mint nálunk.

Ezek a perek igen nagy százalékát rossz hiszemű, szándékos félre vezetések, magyarul mondva becsapások képezik, mert alig van ma már kupez kézen keresztül ment, vásárba állított ló, a mely valamely „kurán“ keresztül ne ment volna. A magyar gazdának és főleg a kisczédának, a mely gyakran kénytelen kupez utján ló szükségletét beszerezni, e fontos ténnyel számolni kell, mert egy ilyen „megnyert“ ló per sokak his házat földjét vonta már maga után.

A lókupezek által elkövetett visszaélések között leggyakrabban az u. n. keh-elállítás szerepel. A kehség a lovak olyan sajátos megbetegedése, a mely nehéz lélekzésben, fulladozásban, az orr csimpak és bordák erős mozgásában, a fulladozasi illetőleg kehségre ki és be járásban, száraz, rövid köhögésben, esetleg lesoványodásban nyilvánul.

Ha a ló ilyen nagy mértékben kehes, ezt nem szakértő is könnyen észre veheti és az ilyen, „portékát“ mivel munkára nem használható, még olcsó pénzen sem veszi meg a gazda. Hogy a kupezek ezt a nehezített lélekzést némiképpen palástolják, vagyis hogy a vevő ezt a vásárban ne vehesse észre páliukába, vagy eczetbe kevert olyan bódító elzsbasztó anyagokat öntenek a lóba, hogy annak tüdeje, lélekző izmai, idegei teljesen elbódulnak, az állat légszomjúságot nem érezvén tökéletesen rendes lélekzést mutat és csak másnap, midőn a bódító anyag hatása

kezd elmulni veszi észre a gazda, hogy a 60—80 forintos ló egy 10 forintos erősen „fujtató“ kehes gebévé vedlett át. Ha a rendesnél több bódító anyag öntetik a lóba, ez heves, görcsös, sokszor halálos kiemetelű mérgezést, kólikákat okoz és igen sokszor a vétel után való napon jelentkezik, épen ezért minden olyan ló mely a vétel után 24 órán belül heves kólikás fájdalmakat mutat, és különösen ennek elmulásával még nehezen is lélekzik, több mint bizonyos, hogy ilyen manipuláción ment keresztül.

(folyt. köv.)

A bor lehuzása.

A bor szakszerű kezelése körüli teendők között annak lefejtése a seprőről egyike a legfontosabb eljárásoknak, a mely ellen, azonban még igen sokat vétenek még mai napig is a bortermelők, pedig a borok későbbi minőségére — ezen munkálatnak helyes keresztülvitele igen nagy befolyással van.

A mint az új bor elcsendesedik, illetve forrása megszűnik, a mi akkor áll be, midőn a mustban lévő cukor megerjedett, az új bor tisztulni kezd, ekkor elkezdett azon idő, midőn a fiatal bort seprűjéről le kell fejteni. Mind ezen ünemek azonban az új boroknál nem egyidőben szoktak történni, miután erre lényeges befolyással van a szűret ideje. A mustnak cukortartalma, valamint azon helyiség is a hol borainkat az erjedés ideje alatt tartjuk, mert melegebb helyen ezen eljárás hamarabb kezdődik s hamarabb is végződik. Fő elv legyen azonban, hogy az új bort azonnal le kell fejteni, mielőtt a seprű leülepedett s a bor tisztulni kezd.

Sokan a bori termelő gazdák közül azonban ellenkező nézetet vannak, vagyis azt tartják, hogy sokkal tisztább, erősebb s zamatosabb bort nyernek, ha azt a seprőn sokaig rajta hagyják. Am de ez vajmi téves régi elavult helytelen felfogás, mert a seprő nem más, mint a tevékenységüket befejezett élesztősejtek tömege, melyhez a szőlőszemekhez tapadva volt por, szőlőmagvak, fehérje foszlányok vannak keverve, szóval tisztátalan ürüleke a bornak s mint ilyen, annak egyenes ellensége.

A fejtesnek célja tehát, hogy az ujbort a seprőtől megszabadítsuk, mert ha rajta hagyjuk — különösen ha lágyabb idő áll be alacsonyabb légnyomás mellett a seprő bomlásnak indul, mely alkalommal kén-köennygaz fejlődik, mely a borban lévő szénssavval vegyülve a seprő forrásba hozza, minek következtében a seprő egy része ismét felszáll a borba s azt ujból zavarossá teszi, a mely teljesen aligha tisztul meg többé; azért tehát a borfejtést mindig tiszta időben kell végezni.

Némely bornak a seprő ize, a megtörése és nyulásodásra való hajlandósága is onnét származik, hogy azt a seprűjéről a kelte időben lefejtési elmulasztották.

Az új bornak első lefejtése december hó 2-ik feleiben, de mindenesetre január hóban okvetlen kell, hogy megtörténjen.

A borok fejtese kétféleképp eszközölhetik és pedig nyílt és zártan. Az ujbort okvetlenül nyíltan kell fejteni. Nyílt fejtesnek mondjuk azon eljárást, a midőn a fejtes alá kerülő hordót csapra ütve azt sajtárba eresztjük, a midőn az a levegővel érintkezik s kármentő segélyével a kénezetlen hordoba atöntjük. Az új bort a levegővel azért kell érintkezésbe hozni, mert az új borban igen sok idegen anyag foglalatik oldott állapotban, mely a levegővel érintkezve szilárd anyaggá válik, melyek azután a második fejtesre a borból újra kiválnak s leülepednek s ezen anyagok azok, melyek a fejtes után az új bor zavarosodása okozzák; továbbá ez okozza azt is, hogy a bor mindaddig le kell fejteni s az első évben 1—4-szer is, míg az a levegővel való érintkezés következtében többé meg nem zavarosodik.

Említettem, hogy az új bort kénezetlen hordoba kell lefejtetni, ez azért van, hogy az új bornak még utóerjedése is szokott lenni s ha ezen processust elfojtjuk — a mi a kénezéssel tényleg meg is történik, úgy boraink erését késleltetjük, azonfelül, a bor zamatajának a kifejlődése is lassítatik, sőt magát a bort is savanyubbá teszi, de meg az ily borok elvezése különféle emésztési zavarokat s főfájást is szokot okozni.

Kéneznit az új borokat leginkább akkor szoktuk a midőn azoknál valamely betegség kezdetét vesszük észre mely által annak tovább fejlődését megakadályozni iparkodunk, vagy ha esetleg új borunk rohadás szőlőből szüretelt s betegségekkel felthetjük, ez esetben a hordó gyengén ki kintzendő.

A kénezéshez mindig csak növény mentes tiszta kénezetlet szabad használni, ilyet H. Szoboszlón Körner Béla ur üzletében is lehet kapni, mely e célra elkészített drót rudba helyeztetik s így bocsátatik le a hordoba, a mely éges alkalmával azután nem csepeghet le a hordoba s így a borok annak rossz hatásától megóvatnak.

Gáspár István
gazd. ism. isk. szaktanító.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos:
Fehér Gábor.

NEUMANN M.

Debreczen, a m. kir. postával szemben.

A n. érdemü vevőközönség szives tudomására hozza, hogy

áruháza

a téli idényre

férfi, fiu és gyermekruhákkal

már dasan fel van szerelve.

Sacco öltönyök, salon öltönyök, felöltők fiu ruhák, gyermek costumek a legszebb kivitelben különféle divat színekben.

Az ország legnagyobb ruhaüzlete 20 fiók üzlettel az ország nevezetesebb városaiban.

A cég alapított 1845-ben.

Eladó vagy bérbe kiadó a II-ik tized 174 számú volt dr. Závory-féle ház kerttel együtt. Értekezhetni Szathmáry János állatorvos tulajdonossal.

Melyik a legjobb szépítő arczerém?

A

Fáy-féle arczerém,

mely puhává, fehérre, üdévé teszi az arcz bőrt nem zsirozs teljesen ártalmatlan

Hatása meglepően gyors

— Egy tégely ára 1 korona. —

Kapható:

Grósz Nagy Ferencz

»Reménységhez« cz. gyógyszertárában
H.- Szoboszlón.

4 utcai szoba üvegezett ganggal, konyha

kamra és pinczével és egy utcai szoba

magánembernek butorozva kadó.

Veress Lajos tulajdonos.

Kiadó

a piacz közelében egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba.

Lichtmann J.-nél

I. tized 77.

Vásároljunk

finom mosó parketeket, faneleket legujabb színes szövött parketeket, kazán posztókat, szefireket, kanavácokat legjobb minőségű schiffonokat vásznak, olesó ingeket és nadrágokat kalapokat cipőket női és fiu fehérműeket gyermek fiu és férfi ruhákat. Női kabátokat posztó nagy kendőket valamint fejrevaló posztó kásmér és selyemkendőket

Schiffer Ignác

üzletében, a hova igen nagy mennyiségben az őszi idényre az áruk megérkeztek és legjutányosabb árban beszerezhetők

Könyvnyomdai munkát

gyorsan, jutányosan

és

izlésesen készít

PLÓN GYULA

HAJDU-SZOBOSZLÓN.